

HUWELIJKSGROET VAN EENEN JONGMAN

(Hendrikus Joannes Foppe, 1830)¹

Ach lieve tijd, wat hebt gij toch begonnen!
Getrouwd: ...alweêr twee goede menschen in de lij!
Dat komt er van; nu hebt gij wat gewonnen!
Weg is je vrijheid en je rust daarbij...
Uw nachtrust wel te weten,
En zulk een vrijheid, die de vlinder smaakt,
Wen 't diertje nu op de een, dan de andre bloem gezeten,
Met duizend geur- en kleuren zich vermaakt.
Is Adams kroost dan nooit tevreden,
Dan in den slavenband?
Dan onder pakken zorgen en verdrietlijkheden,
Met Hymens kluister om de hand?
Is dan het trouwen zoo plezierig?
*“Wel ja! twee zielen worden immers een:
Men draagt te zaâm den last der zorgen.”*
Ja, morgen!
De zorgen draagt mijnheer alleen.
En dan: *“Twee zielen worden een!”*
Wie spelde u dat toch op de mouwen?
Dat's ook niet waar!
Ik ken een paar,
Dat kan somtijds een leven houwen,
Als of het met zijn tien en waar.
“Twee zielen worden een!” ik zoude er niet op reeknen:
Ik wed, en wil er wel voor teeknen,
Dat ge, al die schoone reên ten spijt,
Heel spoedig met u *drieën* zijt:
En dan begint het lieve leven!
Sta vast dan, heer gemaal! en help uw vrouw;
Dan mag je voeren, luijers geven,
En trekken aan het wiegetouw;
Wel man! *dat* is eens regt plezierig:
Want dag en nacht is 't kindje tierig,
En schreeuwt de bureu bij elkaâr.
In 't tweede jaar,
Een tweeling; aangenomen!
Hou trouw maar wieg en vuurmand klaar;
In 't derde zal wel weêr wat komen.
Het vierde jaar: *alweêr* een kind!
In 't vijfde *alweêr* een, zonder dralen,
Tot gij een half dozijn om uwe tafel vindt.
Ga dan der wereld nog verhalen,
“Twee zielen worden een!”

---

¹ Hendrikus Joannes Foppe (1796-1836) wijn- en likeurhandelaar te Amsterdam, toneeldichter en dichter. 'Huwelijksgroet van eenen Jongman' in *Jaar- en zakboekje der Kunst en Wetenschap Bevorderende Maatschappij onder de zinspreuk: V.W. [Vooruitgang door Wetenschap]* ('Gedrukt voor de leden'; Amsterdam, 1830-1831 p 70-75). Ook verschenen als: 'Huwelijksgroet van een jongenheer aan twee jongehuwden' in *Ernst en boert* (Amsterdam, J. Immerzeel Junior, 1834 p 97-102) & 'Huwelijksgroet van eenen Jongman' in Johannes Hilman (red.), *Nieuwe bloemen. Keur van Nederlandsche poëzy* (Amsterdam, C.L. Brinkman, 1857 p 88-93)

Men komt bij 't schreeuwend leger komensalen²,
Met melk en brood, in 't eerst een heel eind heen;
Maar 't duurt niet lang of mensch! of zij eten!
Als turkjes, zoo gezoden³ als gestoofd
Mamaatje de ooren van het hoofd.
Dan roept men nog al blijde "*'t kroost wordt groeter!*"
Ja! zie maar eens in 't huishouboek:
Wat ponden vleesch, wat vaten boter,
Wat zakken vijfjes zijn al zoek,
Wat bergen suiker al verslonden
Wat manden broods vergaan als rook:
Ja! kinderen hebben rare monden.
Als 't goed niet eet, dan schreeuwt het ook:
Om uitgaan valt niet meer te denken!
Concerten, schouwburg, theetjes, bals:
Die mag je een laatsten groet toewenken,
Met vijf zes kindren op den hals,
Die soms in koor, als jonge spreeuwen,
Concerten huilen, solo's schreeuwen,
Dat zien en hooren u vergaat.
Nu dan, is 't jonge goed verzaad,
De kleeren; heele hoopen,
Katoen en laken, broekstreept, linnen, kant,
Langetjes, mutsen, hoeden, schoenen, kouzen, garen band,
Men kan een halven winkel leeg gaan koopen,
En heeft het pas, of 't is verscheurd, verbrand,
Of bont beklad met eetbre waren.
Dan komt het mooiste spel nog aan;
Dat zijn maar nietige bezwaren,
Maar nu: Mimie wil trouwen gaan;
Zoon Piet wil eigen zaken gaan drijven;
Jan, trok bij 't loten Numro een⁴:
Kom dan maar over met je schijven,
Geen zakken vijfjes, jongens neen!
Maar zakken guldens zijn dan noodig...
Kortom, veel praats is overbodig!
Zoo gij 't er nu uit vinden kunt,
Hoe *twéé* in *één* zich thans formeren,
't Is u gegund!
Ik hou 't, voor mond en ziel multipliceren,
Ik hou 't voor springen door de ton⁵,
Voor 't hoogste punt van voltigeren⁶,
Dat iemand ooit verzinnen kon.
't Is waar, een goedig, vrolijk, vriendlijk wijfje,
Dat zich met hart en ziel zoo aan u hecht;
Een vrouwtje, dat uit eigen bloemen
Den vaderkrans om uwen schedel vlecht;
Een vrouwtje dat, voor u slechts levend,
Met u naar 't eigen doelwit strevend,

---

² Kostgangers

³ Gekookt

⁴ Een lot zonder prijs = verloren geld

⁵ Nummer van paardendressuur met sprong door een papieren ton

⁶ Gymnastische oefeningen op de rug van een paard

Al 't zoete en zure met u deelt,
Is een bekoorlijk beeld!
Is 't pronksieraad der wijde schepping!
Wanneer haar hand in de uwe rust,
En lieve kinders u omringen,
En vast zich om uw knieën wringen,
Tot ge allen beurtlings hebt gekust.
Wen⁷ 't kleintje aan moeders borst gelegen,
Zich dartlend aan haar' boezem prangt,
En 't vocht in roode lipjes vangt,
Als 't rozenknopje een' zomerregen.
Heeft liefde en vrede, om heel' t gezin,
Een onverbreekbren band geweven,
Noem mij dan grooter heil in 't leven,
Dan kinderliefde en huwlijksmin!⁸
Dan is 't een hemel! ... zacht! ik spreek mij tegen.
Het huwlijk is... "*wat is het dan?*"
Het is... het is ... 'k had overlegen,
't Zoo zwart te maken als ik kan...
Maar 'k weet den toon niet vol te houën;
't Is wrevel, wangunst⁹, anders niet,
Omdat ik ieder moet zien trouwen,
En 't lot het mij nog steeds verbiedt.
Het is om uit zijn vel te springen!
Was' t dat niet! ik beloof gij zoudt
Me een ander deuntje hooren zingen:
Want, mensch! *ik was zoo graag getrouwd.*
Nu wacht gij wis een ceel¹⁰ van wenschen:
Dan gaat u mis!
Wat weten toch wij zwakke menschen,
Wat al of wat niet wenschlijk is!
Iets weten wij, en dat gaat zeker:
De *deugd* vindt *loon*, het *kwaad* een *wreker*,
En zonder deugd, is geen geluk!
Dien weg dan op! die baak¹¹ voor oogen!
Wat leed u druk',
Gerust op 't Eeuwig Alvermogen,
Die ieder 't nuttig deel bereidt.
Dan heb ik niets voor u te vragen
Als: God! bewaak hun levensdagen,
Schenk hen *tevredenheid!*

---

⁷ Wanneer, als

⁸ Huwelijksliefde

⁹ Afgunst

¹⁰ Zeel: touw; hier figuurlijk voor bundel?

¹¹ Baken

ANDERE VERSIE¹²

HUWLIJKS-GROET

Ach lieve Goôn, wat heb ik toch begonnen,
Getrouwt! al weêr twee goede zielen in de leî,
Dat komt er van, nu hebt ge wat gewonnen,
Weg is je vrijheid en je rust er bij;
Uw nachtrust wel te weten,
En zulk een vrijheid, die de Vlinder smaakt,
Daar 't diertje nu op d'een dan andre bloem gezeten,
Met duizend geur en kleuren zich vermaakt.
Is Adams kroost dan nooit te vreden,
Dan in den slavenband,
Dan onder pakken zorgen en verdrietlijkheden,
Met Hymens kluister om den hand?
Is dan het trouwen zoo plezierig?
Wel ja, twee zielen worden immers één,
Men draagt te zaam den last der zorgen...
Ja morgen...
De zorgen draagt mijn heer alleen,
En dan, twee zielen worden een,
Wie spelde uw dat toch op de mouwen?
Ik ken een paar:
Dat kan somtijds een leven houwen,
Als of het met zijn tien en waar:
Twee zielen worden een: ik zou er niet op rekenen.
Ik wed en wil er wel voor teekenen,
Dat ge al die schoone reên ten spijt,
Heel spoedig met je drieën zijt,
En dan begint het lieve leven:
Sta vast dan Heer Gemaal en help uw Vrouw,
Dan mag je roode luijers geven,
En trekken aan het wiegentouw;
Wel man, dat is eens regt plezierig,
Want dag en nacht is 't kleintje tierig,
En schreeft de burenen bij elkaar:
In 't tweede jaar
Een tweeling, aangenomen,
Heb trouw maar wieg en vuurmand klaar,
In 't derde zal wel weer wat komen,
Het vierde jaar, al weer een kind,
In 't vijfde nog een zonder dralen,
Tot gij een half donzijn om uwe tafel vind.
Ga dan de wereld nog verhalen,
Twee zielen worden één;
Men komt bij 't leger Commessalen,
Met pap en brood in 't eerst een heel end heen,
Maar 't duurt niet lang of mensch ze eten,
Als Turkjes, zoo gesooden als gestoofd,
Mamaatje de ooren van het hoofd!

---

¹² Als losse uitgave: Amsterdam, Hendrik Moolenijzer, circa 1840

Dan roept men nog al blijde, 't kroost wordt grooter,
Ja kijk maar eens in 't huishoudboek,
Wat ponden vleesch, wat vaten boter,
Wat zakken vijfjes zijn al zoek,
Wat bergen suiker al verslonden,
Wat manden brood vergaan als rook,
Ja kind'ren hebben rare monden,
Als' t goed niet eet dan schreeuwt het ook:
Om uitgaan, valt niet meer te denken,
Consernten, schouwburg, theetjes, bals,
Die mag je een laatste groet toewenken,
Met vijf zes kindren op je hals,
Die soms een koor, als jonge spreeuwen,
Consernten huilen, solo's schreeuwen,
Dat zien en horen uw vergaat;
Is 't jonge goed nu eens verzaat,
Dan zijn het kleeren, heelen hopen,
Katoen en laken, broekenstreep, linnen kant,
Langetjes, mutzen, hoeden, schoenen, kouzen, garen, band,
Men kan een halve winkel leeg gaan kopen,
En heeft het pas of 't is verscheurt, verbrand,
Of bont beklad met eetbre waren,
Doch 't mooiste spel dat komt nog aan,
Dit zijn maar nietige bezwaren,
Maar nu Mina wil trouwen gaan,
Zoon Hein wil eigen zaken drijven,
Piet trok bij 't loten numro één,
Kom dan maar over met je schijven,
Geen zakken vijfjes, jongens neen,
Maar zakken guldens zijn dan noodig,
Kortom veel praats is overbodig,
Zoo gij 't er nu uit vinden kunt,
Hoe twee in een zich dan formeeren
't Is uw gegunt...
Ik houw 't voor munt en zielen muntpleseren,
Ik houw 't voor springen door den ton,
Voor 't hoogste punt van voltegeren,
Dat iemand ooit verzinnen kon.
't Is waar een jong en vriendlijk wijfje,
Dat zoo met hart en ziel zich aan uw hecht,
Een vrouwtje dat uit eigen bloemen,
Den vakerkrans om uwen schedel vlecht,
Een Vrouwtje dat voor uw slechts leeft,
Met uw naar 't zelfde doelwit streeft,
Al 't zoet en zure met uw deeld,
Is een bekoorlijk beeld.
't Is 't pronksieraad der wijde schepping,
Wanneer haar hand in de uwe rust,
En lieve kinders u omringen,
En vast zich om uw knieën wringen,
Tot ge alle beurlings hebt gekust,
Daar 't kleintje aan moeders borst gelegen,
Zich dartlende aan haar boezem prangt,
En "t vogt in roode lipjes vangt,
Als 't rooze knopje een zomerregen,

Heeft liefde en vrede om heel' t gezin,
Een onverbreekbre band geweven,
Noem mij dan grooter heil in 't leven,
Dan Kinderliefde en Huwlijksmin,
Dan is 't een Hemel! ... zacht, ik spreek mij tegen,
Het huwlijk is... het is...'k heb overlegen,
't Zoo zwart te maken als ik kan...
Maar 'k weet den toon niet vol te houwen,
't Is wrevel, wangunst anders niet,
Omdat ik ieder een zie trouwen,
En 't lot het mij nog steeds verbied,
Het is om uit zijn vel te springen,
Was' t dat niet... ik beloof, gij zoudt
Me een ander deuntje hooren zingen,
Want mensch ik was zoo graag getrouwt.
Nu wacht ge wis een zeel van wenschen,
Maar dat is mis,
Wat weten wij toch zwakke menschen,
Wat al of wat niet wenschlijk is,
Iets weten wij en dat is zeker,
De deugd vindt loon het kwaad een wreker
Die weg dan op die baak voor oogen,
Wat wee ons drukt,
Gerust op 't eeuwig Alvermogen,
Welk ieder 't nuttigst deel bereid,
Dan heb ik voor u niets te vragen,
Dan God verleng uw levensdagen,
En schenken uw tevredenheid.